

Welke planten?

In een geveltuintje of op uw balkon kunt u klim- en leiplanten gebruiken, maar ook lagere planten. Een combinatie van hoog en laag geeft een mooi resultaat. Ook kunt u kiezen tussen één- of tweejarige en vaste planten. Aangezien de teelt van planten energie, bestrijdingsmiddelen en meststoffen kost, kiest u uit milieu-oogpunt het beste voor vaste planten. Minder milieubelastend zijn planten met Milieukeur. Het beste kiest u voor planten of zaaigoed met het EKO-keurmerk. U kunt één- en tweejarige planten ook zelf zaaien. Ze worden op hun mooist als u ze eind mei als forse plant in de grond zet.

Ligt uw tuin of balkon op het zuiden, kies dan planten die goed tegen warmte en droogte kunnen. Aan de oost- en westgevel voelen bijna alle planten zich thuis. Aan de westgevel vangen ze wel veel wind. Aan de noordkant kunt u kiezen voor groene planten met verschillende bladvormen en -kleuren. Zo krijgt u toch een boeiend kijkspel. Pas op met kuipplanten. Ze vragen veel water en kunnen meestal niet buiten overwinteren.

Klimplanten

Klimplanten vragen weinig ruimte op de grond, maar groeien snel. Lei- en slingerplanten hebben steunmateriaal nodig. De hechtwortels en -schrijfjes van klimplanten laten sporen na op hout en steen.

☞ **Klimplanten:** Klimop (*Hedera*) en Wilde Wingerd (*Parthenocissus*).

☞ **Eenjarige leiplanten:** Dagbloem (*Ipomoea*), Hop (*Humulus*), Klokwinde (*Cobaea scandens*), Oost-Indische Kers (*Tropaeolum majus*), Pronkerwt (*Lathyrus*), Suzanne-met-de-mooie-ogen (*Thunbergia alata*).

☞ **Meerjarige leiplanten:** Akebia (*Akebia quinata*), Dwergmispel (*Cotoneaster*), Kamperfoelie (*Lonicera*), Klimhortensia (*Hydrangea petiolaris*), Klimroos, Passiebloem (*Passiflora edulis*), Trompetbloem (*Campsis*), Winterjasmijn (*Jasminum*).

Lentebloeiers

☞ **Eén- of tweejarig:** Muurbloem (*Erysimum cheiri*), Viooltje.

☞ **Winterhard:** Aubrieta, Leucothoe 'Zebld', Scheefkelk (*Arabis*), Schijnhazelaar, Schildzaad (*Alyssum*), Skimmia, Steenbreek (*Saxifraga*), Steenraket (*Erysimum*), Vrouwenmantel.

☞ **Bollen (kunnen in de grond blijven):** Krokussen, Sneeuwkllokjes, Narcissen, Wilde hyacinthen, Alliumsoorten.

Zomerbloeiers

☞ **Eén- of tweejarig:** *Abutilon*, *Cosmea* (*Cosmos*), (Hang)geranium, (Hang)lobelia, (Hang)petunia, *Hosta*, Madeliefje, Meisjesogen (*Coreopsis*), Potmargriet, Siertabek (*Nicotiana sylvestris*), Stokroos, Vergeet-mijn-nietje, Viooltje, *Zinnia*, Zonnebloem.

☞ **Winterhard:** Ballonbloem (*Platycodon grandiflorus*).

Herfst- en winterbloeiers

☞ *Gaultheria*, *Hebe*, Herfstaster, Herfstkrokus, Herfsttijloos, Winterheide (*Erica carnea*), Winterviolen. Siergrassen en wintergroene varens bloeien niet, maar staan wel mooi.

Aantrekkelijk voor vlinders en andere insecten:

☞ Herfstaster, Lavendel, Sedumsoorten, Wilde marjolein, Zwarte toorts, Tijm, Klaverzuring.

Onderhoud van uw planten

Een geveltuin blijft vaak droog, doordat de gevel regenwater tegenhoudt. Bovendien ligt de bestrating tegen een gevel meestal hoger dan de stenen van de stoep. Geef de planten daarom voldoende water, het liefst niet te koud regenwater. Ook planten in potten hebben veel water nodig.

Voor oudere planten hebben af en toe wat mest nodig. Gebruik hiervoor compost of dierlijke mest. U kunt de meststoffen mengen door de grond. Gebruik niet meer dan nodig is, anders groeien de planten te hard en krijgen ze slappe stengels.

Uitgebloeide bloemen weghalen, bevordert de bloei. Verwijder dode plantendelen, plantendelen die voor de ramen groeien of lange uitlopers die voetgangers kunnen hinderen. Het goed onderhouden van uw geveltuintje voorkomt klachten en ergernissen van de burens.

Meer informatie

☞ Op de website www.zutphen.nl vindt u actuele informatie over de geveltuinten en de tekst van deze folder.

☞ Voor vragen naar aanleiding van deze folder kunt u contact opnemen met de afdeling Stadsbeheer, tel. 521595.

☞ Voor informatie over kabels en leidingen kunt u Klic bellen, tel. 0800-0080.

☞ Voor informatie over Stadsnatuur kunt u De Kaardebol, Centrum voor Duurzaamheid benaderen, tel. 530865.

☞ Indien u interesse heeft om samen met buurtbewoners een bestaand stuk gemeentelijk groen te adopteren, kunt u contact opnemen met Bureau Wijkaanpak, tel. 587085.

☞ Het telefoonnummer van Hanzewonen is: 596911.

Geveltuinten stadsnatuur voor de deur

Stadsnatuur voor de deur

De gemeente Zutphen nodigt inwoners uit om bij hun woning een geveltuintje aan te leggen. Een geveltuin is een smalle groenstrook aan de straatkant, direct tegen een gevel, muur of afscheiding. Ze brengen kleur en natuur in de straat en maken de sfeer zo groener en vrolijker. Dieren, zoals vogels, vlinders en bijen voelen zich er thuis. Ook kinderen vinden het vaak leuk om te helpen met aanleg en onderhoud.

Geveltuintjes zijn vooral geschikt in straten waar de huizen geen voortuin hebben. Zelfs één enkele klimplant, stokroos of zonnebloem kan al een hele verandering brengen. Maar, groter mag ook. En wanneer u met de burensamenwerkt, ontstaat een nog gezelliger straatbeeld waar iedereen plezier aan kan beleven.

Spelregels

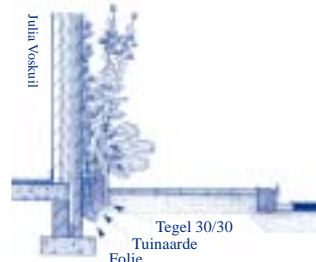
De grond is en blijft eigendom van de gemeente. Om ongewenste effecten te voorkomen, is een aantal spelregels opgesteld waaraan aanleg en onderhoud van de geveltuin moeten voldoen.

- Geveltuinen mogen in principe overal waar dat kan worden aangelegd, behalve in winkelstraten, bij terrassen of bij andere uitstallingen.
- Een geveltuin mag aangelegd worden als de stoep breed genoeg is. Er moet een vrije doorgang overblijven van minimaal 1,20 meter, ook als er paaltjes of bomen staan. De tuin mag maximaal 45 cm diep zijn.

- De huiseigenaar moet akkoord zijn met de aanleg, vooral als u zelfhechtende klimplanten gebruikt of een latwerk tegen de muur bevestigt. Het telefoonnummer van Hanzewonen vindt u achterin deze folder.
- Pas op voor kabels en leidingen! Informatie over de ligging hiervan kunt u opvragen bij Klic (zie achterin deze folder). Graaf voorzichtig, want voor eventuele schade wordt u verantwoordelijk gesteld. Als kabels en leidingen aanwezig zijn, kunt u beter een verhoogd geveltuintje aanleggen met behulp van stapelblokken of bloembakken.
- De tuin mag geen overlast veroorzaken. Voorkom dat voorbijgangers hinder ondervinden van overhangende

Hoe legt u een geveltuintje aan?

- Verwijder een rij tegels of enkele rijen klinkers. Vanaf de gevel mag maximaal 45 cm worden weggenomen.
- Schep voorzichtig het straatzand uit, tot maximaal 30 cm diep. In straatzand kunnen planten niet goed groeien.
- Maak van de tegels of klinkers die u over hebt een rand, door ze rechtop tegen de bestrating te zetten. U bent verplicht een dergelijke kantopsluiting aan te brengen, om verzakken van aansluitende stoeptegels te voorkomen. Bovendien beschermt u de planten zo tegen inwaaiend vuil. Een betonband of een laag hekje werken ook goed.
- Bewaar het straatzand en nog overgebleven tegels/klinkers, zodat de bestrating in de oorspronkelijke staat kan worden hersteld, bijvoorbeeld als u gaat verhuizen.
- Vul het gat met tuinaarde of potgrond. Gebruikt u slinger- of leiplanten, breng dan een latwerk of draden stevig aan op de muur.
- Haal de wortelkluit voor het planten voorzichtig uit de plastic pot, zodat de wortels niet beschadigd raken. Als de kluit erg droog is, zet de plant dan eerst een tijdje in een emmer water. Giet voor het planten water in het plantgat. Zet vervolgens de plant zo in de grond, dat de wortels helemaal gedekt zijn. Druk de grond stevig aan en geef nogmaals flink water.

Tip

Overleg eerst met uw burensamen. Samen komt u vaak op meer en betere ideeën en wie weet ontstaat er op die manier een geveltuin in de hele straat.

Houd ook rekening met het volgende:

- Zorg dat ontluchtingsroosters in de voorgevel vrijgehouden worden. Dit voorkomt een rottende vloer in uw woning.
- Geveltuinen, potten of bakken mogen de afwatering naar goten niet verstoren.
- Indien u bakken of potten aan de muur hangt, moet u rekening houden met een minimale doorloophoogte van 2,2 meter.
- Wees bedacht op mogelijke schade vanwege onkruidbranders van de gemeente. Houd daarom ook de omgeving van uw tuintje onkruidvrij.
- Elementverhardingen met een lengte of breedte van meer dan 45 cm mag u niet verwijderen.
- Gebruik zoveel mogelijk duurzaam geproduceerde en milieuvriendelijke materialen. Koop geen tropisch hardhout zonder het FSC-keurmerk. Goede alternatieven zijn duurzame Europese soorten als Eik, Kastanje, Larix of Robinia.

Tip

Als uw stoep te smal is zijn er vaak toch mogelijkheden voor een groene gevel. Hang plantenbakken aan uw gevel. Hiervoor zijn metalen ringen te koop die u in de muur bevestigt. Of zet plantenbakken op uw vensterbank. Zorg ervoor dat de bakken stevig bevestigd zijn en beplant ze met bloemenbollen, zomerbloeiers en winterheide.

Een groen balkon

Woont u in een flat? Dan biedt uw balkon wellicht mogelijkheden voor bloemen of planten. Een balkon met spijlenbalustrade vangt vaak veel wind. U kunt planten dan beschermen door de balustrade dicht te maken met windgaas.

Voor een balkon zijn bakken van hout of polyesterbeton geschikt vanwege hun lage gewicht. Ze zijn bovendien recyclebaar. Zorg voor gaten in de bodem zodat overtollig water weg kan. Kies niet te kleine of te ondiepe bakken: hoe meer inhoud, hoe meer ruimte de planten hebben en hoe meer water en voeding er vastgehouden kan worden.

Let op!

- Een balkon mag niet te zwaar belast worden. Gemiddeld kan een balkon per vierkante meter 250 kilo dragen. Dit is inclusief personen die op het balkon verblijven. Een laag kleikorrels in plaats van potgrond onder in een plantenbak verlaagt het gewicht en zorgt meteen voor een vochtbuffer en lucht bij de wortels.

- Als u een bak tegen de balustrade plaatst, verhoog dan de balustrade zodat kinderen, als zij op de bak zouden klimmen, niet van het balkon kunnen vallen. Voorzie plantenbakken die tegen de tussenschotten staan van zwenkwielen, zodat de brandweer ze eventueel kan verplaatsen.
- Hang geen bakken aan de buitenkant van het balkon. De bakken kunnen vallen en bij het water geven kan overlast bij de benedenburen ontstaan.

Gebruik in potten geen tuinaarde; dit is te vast en daarom niet geschikt voor potten. Het beste kiest u voor organisch bemeste potgrond met het RHP-keurmerk of potgrond van kokosvezels. Deze laatste heeft onder andere als voordeel dat het water lang vasthoudt.